

دانشکده
قالب نگارش طرح درس ترمی

عنوان درس : روش تحقیق در علوم بهداشتی	مخاطبان: دانشجویان ترم چهارم کارشناسی پیوسته
بهداشت عمومی	
تعداد واحد: (یا سهم استاد از واحد) ۳ واحد (۲ واحد نظری + ۱ واحد عملی)	ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر: با تعیین وقت قبلی (دوشنبه ها ساعت ۱۰ تا ۱۲)
زمان ارائه درس: سه شنبه ساعت ۸-۱۰، نیمسال دوم ۱۴۰۰-۰۱	مدرس: دکتر ستار رضایی (۵۰ درصد)، دکتر رویا صفری (۵۰ درصد)
درس و پیش نیاز: آمار حیاتی ۲ + اصول و کلیات اپیدمیولوژی	

هدف کلی درس:

آشنایی با مفاهیم و اصول روش تحقیق به منظور کسب دانش و مهارت در زمینه انواع روشهای تحقیق و تهیه طرح پژوهشی طراحی قدمهای اجرائی و ارزیابی مراحل اجرای تحقیق جهت حل مشکلات سلامتی در سطح فرد، گروه و جامعه در قالب پروژههای تحقیقاتی و فراهم آوردن فرصت یادگیری

شرح درس:

دانشجویان رشته بهداشت عمومی با گذراندن واحد درسی روش تحقیق در علوم بهداشتی می توانند ضمن آشنایی با مراحل نوشتن یک پروپوزال تحقیقاتی و علمی، یک کار تحقیقاتی و علمی را با همکاری با اساتید گروه و سایر گروه های آموزشی به اتمام برسانند.

اهداف کلی جلسات : (جهت هر جلسه یک هدف)

۱. مفهوم تحقیق علمی، ویژگیها، ضوابط و معیارهای آن در نظام خدمات بهداشتی درمانی
۲. عنوان پژوهش، بیان مسئله
۳. بررسی متون و انواع منابع
۴. مروری بر روش های انجام مطالعه مداخله ای
۵. مروری بر روش های انجام مطالعه مشاهده ای
۶. مروری بر روش های انجام مطالعه مشاهده ای
۷. اهداف، فرضیات و سؤالات پژوهش
۸. متغیرها و مقیاس های اندازه گیری
۹. نمونه گیری و تعیین حجم نمونه
۱۰. روش های مقدماتی آماری در تجزیه و تحلیل داده ها
۱۱. روش های جمع آوری داده ها و اعتبار و پایایی آنها
۱۲. اخلاق در پژوهش
۱۳. نحوه نگارش پروپوزال (پیش نویس طرح تحقیقاتی)
۱۴. نحوه نگارش گزارش طرح تحقیقاتی و پایان نامه
۱۵. آشنایی با مقاله های علمی و اصول نگارش آنها
۱۶. مرجع دهی منابع علمی
۱۷. مرجع دهی منابع علمی ۲
۱۸. مرور مطالب پیشین و رفع اشکال های دانشجویان

اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

هدف کلی جلسه اول: مفهوم تحقیق علمی، ویژگی ها، ضوابط و معیارهای آن در نظام خدمات بهداشتی درمانی

اهداف ویژه رفتاری جلسه اول:

- (۱) تعریف تحقیق علمی
- (۲) مرور کلی فرایند تحقیق
- (۳) اهمیت تحقیق در حوزه درمان و بهداشت و استفاده از معیارهای انتخاب موضوع

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱-۱ تحقیق در سیستم بهداشتی را شرح داده و نقش آن را در حل مسائل مهم مراقبت های بهداشتی درک نمایند.
- ۱-۲ معیارهای انتخاب مسائل بهداشتی و اولویت آن را شناسایی کنند.

۳-۱ ضوابط و معیارهای انتخاب موضوع را بیان کنند

۴-۱ مراحل مختلف یک طرح تحقیقاتی را تدوین و تهیه کنند.

هدف کلی جلسه دوم: عنوان پژوهش، بیان مسئله

اهداف ویژه رفتاری جلسه دوم:

(۱) آشنایی با انواع عناوین

(۲) آشنایی با بیان مسئله

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱-۲ دلیل انتخاب عنوان را بیان نمایند.

۲-۲ نحوه نگارش درست عنوان پژوهش را شرح دهند.

۳-۲ عنوانی مناسب برای پژوهش ارائه نمایند.

۴-۲ مسئله انتخابشده و عوامل تأثیرگذار بر آن را تجزیه و تحلیل کنند.

۵-۲ علل انجام بررسی اطلاعات موجود در هنگام تهیه یک طرح پژوهشی را بیان کنند.

هدف کلی جلسه سوم: بررسی متون، انواع منابع

اهداف ویژه رفتاری جلسه سوم:

(۱) شناخت انواع منابع معتبر

(۲) نحوه جستجوی کتابخانه‌ای

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱-۳ انواع منابع معتبر را بشناسد.

۲-۳ منابع در دسترس هنگام مرور بر اطلاعات را بیان کنند.

۳-۳ کارهای انجام شده توسط دیگران را نقد کنند.

۴-۳ انواع روشهای بررسی را که غالباً در تحقیقات سیستم های بهداشتی بکار می روند را توصیف نموده و زمان کاربرد و محدودیت های انواع مطالعات را مشخص نمایند.

جلسه چهارم: آشنایی با انواع روش های مطالعه مداخله ای

هدف کلی: آشنایی با انواع روش های مطالعه مداخله ای

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو

۴-۱- کلیات طراحی مطالعات مداخله ای را شرح دهد.

۴-۲- روش های مختلف مطالعات مداخله ای را شرح دهد.

جلسه پنجم: آشنایی با انواع روش های مطالعه، مطالعات مشاهده ای

هدف کلی: آشنایی با انواع روش های مطالعه مشاهده ای

اهداف ویژه

در پایان دانشجو

۵-۱- انواع مطالعات مشاهده ای را نام ببرد.

۵-۲- کلیات طراحی مطالعات اکولوژیک را شرح دهد.

۵-۳- کلیات طراحی مطالعات مقطعی را شرح دهد.

جلسه ششم: آشنایی با انواع روش های مطالعه، مطالعات مشاهده ای

هدف کلی: آشنایی با انواع روش های مطالعه مشاهده ای

اهداف ویژه

در پایان دانشجو

۶-۱- کلیات طراحی مطالعات مورد شاهدهی را شرح دهد.

۶-۲- کلیات طراحی مطالعات همگروهی را شرح دهد.

هدف کلی جلسه هفتم: اهداف، فرضیات و سؤالات پژوهش

اهداف ویژه رفتاری جلسه پنجم:

(۱) اهداف، فرضیات و سؤالات پژوهش

در پایان دانشجو قادر باشد

۱-۷ دلایل نوشتن اهداف را برای طرح پژوهشی بیان کنند.

۲-۷ انواع اهداف را نام ببرند.

۳-۷ تعریف هدف کلی و اهداف ویژه را بیان کنند.

۴-۷ تفاوت اهداف ویژه در طرحهای توصیف و تحلیلی را شرح دهند.

۵-۷ ویژگیهای اهداف پژوهشی را شرح دهند.

۶-۷ تفاوت بین هدف کلی و اهداف ویژه را بدانند

۷-۷ تعریف فرضیه را بیان کنند

۸-۷ انواع فرضیه را نام ببرند

۹-۷ تفاوت بین فرض صفر و مقابل را توضیح دهند

۱۰-۷ برای سؤال تحقیق فرضیه مناسب بنویسند.

هدف کلی جلسه هشتم: متغیرها و مقیاسهای اندازه گیری

اهداف ویژه

در پایان دانشجو

۸-۱ تعاریف آمار توصیفی و استنباطی را بدانند و تمایز آنها را از هم بتوانند تشخیص دهند.

۸-۲ در اندازه گیری متغیرهای مورد مطالعه، مقیاس درست اندازه گیری را تشخیص داده و بکار ببرند.

۸-۳ تعریف متغیر را بیان کنند.

۸-۴ انواع متغیرها را بر اساس ماهیت و نقش آنها در تحقیق نام ببرند.

۸-۵ مقیاس اندازه گیری متغیرهای کمی و کیفی را بیان کنند.

۸-۶ تعریف متغیرهای زمینهای و مخدوش کننده را بیان کنند.

۸-۷ تعریف متغیرهای مستقل و وابسته را بیان کنند.

۸-۸ تفاوت بین انواع متغیرها را از نظر انتخاب روشهای آماری مناسب شرح دهند.

جلسه نهم: آشنایی با نمونه گیری و تعیین حجم نمونه

هدف کلی: آشنایی با انواع روش های مختلف نمونه گیری و تعیین حجم نمونه

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو

۹-۱- نمونه گیری احتمالی و غیر احتمالی و کاربرد آن ها را نام ببرد.

۹-۲- روش نمونه گیری تصادفی ساده و منظم را تعریف کند.

۹-۳- روش نمونه گیری خوشه ای، طبقه ای و چند مرحله ای را تعریف کند.

هدف کلی جلسه دهم: روشهای مقدماتی آماری در تجزیه و تحلیل داده ها

اهداف ویژه

در پایان دانشجو

۱۰-۱ دلیل تشکیل جداول فراوانی متغیرهای گسسته و پیوسته را بدانند.

۱۰-۲ تعریف فراوانی مطلق، نسبی، درصد و تجمعی را بدانند.

۱۰-۳ انواع نمودارها و موارد استفاده از آنها را بشناسند.

۱۰-۴ انواع شاخص های مرکزی را نام ببرند

۱۰-۵ تفاوت و موارد استفاده هر کدام از شاخص های مرکزی نام ببرند

۱۰-۶ انواع شاخص های پراکندگی را نام ببرند

۱۰-۷ مفهوم و دلیل استفاده از شاخصهای پراکندگی را بدانند.

جلسه یازدهم: آشنایی با شیوه های جمع آوری داده ها

هدف کلی: آشنایی با شیوه های جمع آوری داده ها در علوم بهداشتی

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو

۱۱-۱ انواع روش های رایج برای جمع آوری داده ها را نام ببرد.

۱۱-۲ اصول طراحی چک لیست جمع آوری داده ها را نام ببرد.

۱۱-۳ اصول و انواع مصاحبه ها برای جمع آوری داده ها را نام ببرد.

۱۱-۴ اصول طراحی پرسشنامه و استفاده از پرسشنامه های معتبر را نام ببرد.

جلسه دوازدهم: آشنایی با اخلاق در پژوهش

هدف کلی: آشنایی با اصول اخلاقی در پژوهش

اهداف ویژه

در پایان دانشجو با

۱۲-۱ کدهای اخلاق در پژوهش را نام ببرد.

۱۲-۲ سرقت علمی و برخورد با آن را بیان کند.

۱۲-۳ اهم ملاحظات اخلاقی در هر مطالعه ای را نام ببرد.

هدف کلی جلسه سیزدهم: نحوه نگارش پروپوزال (پیش نویس طرح تحقیقاتی)

اهداف ویژه رفتاری جلسه سیزدهم:

(۱) آشنایی با نحوه نگارش پروپوزال

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱-۱۳ نحوه نگارش پروپوزال را بدانند و انجام دهند.

۲-۱۳ اهمیت ارائه پروپوزال را بدانند.

۳-۱۳ با قسمت های مختلف یک پروپوزال آشنا شوند

۴-۱۳ نحوه نگارش پروپوزال را بدانند و بتوانند یک پروپوزال را تهیه کنند.

هدف کلی جلسه چهاردهم: نحوه نگارش گزارش طرح تحقیقاتی و پایان نامه

اهداف ویژه رفتاری جلسه سیزدهم:

(۱) آشنایی با نحوه نگارش گزارش های علمی

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱-۱۴ نحوه نگارش گزارش های علمی را بداند و انجام دهند.

۲-۱۴ اهمیت ارائه گزارش را بدانند.

۳-۱۴ انواع گزارش را بداند و نام ببرند.

۴-۱۳ نحوه نگارش گزارش را بدانند.

هدف کلی جلسه پانزدهم: آشنایی با مقاله های علمی و اصول نگارش آن

اهداف ویژه رفتاری جلسه شانزدهم:

(۱) آشنایی با مقاله های علمی

(۲) آشنایی با اصول نگارش مقاله

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱-۱۵ قسمت های مختلف یک مقاله علمی و ویژگی های آن ها را بشناسد.

۲-۱۵ انواع مقاله ها را بشناسد و تفاوت آن ها را شرح دهد.

۳-۱۵ ترتیب نگارش و اهمیت اجزای یک مقاله را بشناسد.

۴-۱۵ اصول نگارش و نکات فنی مربوط به مقاله نویسی (چکیده، مقدمه، روش شناسی و ...) را بیان کند.

هدف کلی جلسه شانزدهم: مرجع دهی منابع علمی ۱

اهداف ویژه رفتاری جلسه چهاردهم:

(۱) آشنایی با انواع روشهای منبع نویسی

(۲) آشنایی با منبع نویسی با استفاده از نرمافزارهای رایج

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱-۱۶ نرم افزارهای متداول برای رفرنس دهی را نام ببرد.

۲-۱۶ نحوه جستجو در پایگاه اطلاعاتی باید در نرم افزار EndNote را بداند و انجام دهد.

۳-۱۶ نحوه وارد کردن رفرنس به نرم افزار EndNote در پایگاههای مختلف را یاد بگیرد.

۴-۱۶ نحوه جستجو پیشرفته در نرم افزار EndNote را انجام دهد.

هدف کلی جلسه هفدهم: مرجع دهی منابع علمی ۲

اهداف ویژه رفتاری جلسه چهاردهم:

(۱) آشنایی با منبع نویسی با استفاده از نرم افزار EndNote

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱-۱۷ رفرنس جدیدی را بصورت دستی وارد نرم افزار نماید.

۲-۱۷ موارد تکراری را از لیست رفرنسهای موجود در نرم افزار پیدا نماید.

۳-۱۷ فایل های PDF مقالات را به آنها پیوست نماید.

۴-۱۷ رفرنسها را با فرمت خاصی در بیاورد.

۵-۱۷ رفرنس ها را به صورت plain text تبدیل کند.

هدف کلی جلسه هجدهم: رفع اشکال و بررسی پروژه های دانشجویان

اهداف ویژه رفتاری

(۱) مرور مطالب پیشین و بررسی پروژه ها کلاسی

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱-۱۸ نقاط ضعف خود را یافته و اصلاح نماید.

منابع:

(۱) روش تحقیق در علوم پزشکی کتر سهیلا کوشا و دکتر محمد فشارکی انتشارات اطمینان چاپ دوم ۱۰۰ صفحه

(۲) کورلین، ایندرا پاتماناتان، آن براون لی. روش تحقیق در سیستم های بهداشتی، مترجمین اسفندیار ستوده مرام، محمود دژکام، مرتضی رعیم، جلد ۲ قسمت اول. تهران؛

انتشارات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ۰۳۷۶

(۳) منصور رضایی، بهیه مرادی. کلیات روش تحقیق در علوم پزشکی. چاپ اول. کرمانشاه؛ انتشارات چشمه هنر و دانش ۰۳۸۳

(۴) سعیدی ع، امیر علیاکبری ص. روش تحقیق در علوم پزشکی و بهداشت. نشر سالمی تهران. چاپ اول ۰۳۸۴ ویرایش دوم.

وسایل آموزشی: کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، وایت بورد و پوینتر لیزری و مایک

روش تدریس:

وسایل آموزشی :

سنجش و ارزشیابی				
آزمون	روش	سهم از نمره کل (بر حسب درصد)	تاریخ	ساعت
حضور فعال در کلاس و انجام تکالیف محول شده	پرسش و پاسخ	۲	هر جلسه کلاس	
کار عملی (واحد عملی)	پروپوزال نویسی و تکالیف مرتبط	۸	حداکثر یک هفته بعد از امتحان	
آزمون پایان ترم (تئوری)	تشریحی تستی	۱۰		

مقررات کلاس و انتظارات از دانشجو:

از دانشجویان محترم انتظار می رود:

- سوالات خود را در کلاس های حضوری و گروه مجازی مطرح کنند.
- در بحث های گروهی و فعالیت های آموزشی در گروه مجازی مشارکت نمایند.
- مباحث مربوط به هر جلسه را مطرح کنند.
- از دیگر منابع و سایت های معتبر علمی استفاده نمایند.
- تهیه و ارائه پروژه

نام و امضای مدرس:	نام و امضای مدیر گروه:	نام و امضای
مسئول EDO دانشکده:	تاریخ ارسال:	تاریخ ارسال :
تاریخ تحویل:		

جدول زمانبندی درس:.....

روز و ساعت جلسه :

جلسه	تاریخ	موضوع هر جلسه	مدرس
۱		مفهوم تحقیق علمی، ویژگیها، ضوابط و معیارهای آن در نظام خدمات بهداشتی درمانی	دکتر ستار رضایی
۲		عنوان پژوهش، بیان مسئله	دکتر ستار رضایی
۳		بررسی متون و انواع منابع	دکتر ستار رضایی
۴		مروری بر روش های انجام مطالعه مداخله ای	دکتر رویا صفری
۵		مروری بر روش های انجام مطالعه مشاهده ای	دکتر رویا صفری
۶		مروری بر روش های انجام مطالعه مشاهده ای	دکتر رویا صفری
۷		اهداف، فرضیات و سؤالات پژوهش	دکتر ستار رضایی
۸		متغیرها و مقیاس های اندازه گیری	دکتر رویا صفری
۹		نمونه گیری و تعیین حجم نمونه	دکتر رویا صفری
۱۰		روش های مقدماتی آماری در تجزیه و تحلیل داده ها	دکتر رویا صفری
۱۱		روش های جمع آوری داده ها و اعتبار و پایایی آنها	دکتر رویا صفری
۱۲		اخلاق در پژوهش	دکتر رویا صفری
۱۳		نحوه نگارش پروپوزال (پیش نویس طرح تحقیقاتی)	دکتر ستار رضایی
۱۴		نحوه نگارش گزارش طرح تحقیقاتی و پایان نامه	دکتر ستار رضایی
۱۵		آشنایی با مقاله های علمی و اصول نگارش آنها	دکتر ستار رضایی
۱۶		مرجع دهی منابع علمی	دکتر ستار رضایی
۱۷		مرجع دهی منابع علمی ۲	دکتر ستار رضایی
۱۸		مرور مطالب پیشین و رفع اشکال های دانشجویان	دکتر ستار رضایی